

УДК: 338.14

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА СТАН ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У СВІТІ

Бурковська А.І.

асистент кафедри менеджменту та маркетингу

anna.burkovskaya12@gmail.com

Бурковська А.В.

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

allaburkovskaya2010@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Пандемія COVID-19 мала суттєвий вплив на трансформацію національних економік світу, соціально-демографічні процеси, розвиток науки та інновацій. Стан продовольчої безпеки також зазнав суттєвого впливу пандемії через коливання показників економічної доступності продовольства, переосмислення логістичних підходів до дистрибуції харчових продуктів, а також через зміну споживчої поведінки населення. Так, в першу чергу, велика кількість споживачів зазнала суттєвого скорочення доходів (табл. 1), що стало причиною зміни складу споживчого кошику.

Таблиця 1

Частка людей, які втратили дохід через пандемію COVID-19 у США, Великобританії та Німеччині, 2020 рік

Частка людей / країна	Німеччина	Великобританія	США
Зазнали скорочення доходів	30%	34%	35%
Не зазнали скорочення доходів	46%	41%	43%
Не працюють	22%	22%	20%
Не змогли однозначно відповісти	2%	3%	2%

**Джерело: побудовано автором з використанням [1].*

З початку 2020 року COVID-19 спричинив серйозні наслідки у всьому світі. Пандемія спричинила понад 200 000 смертей у всьому світі, і станом на травень 2020 року жодна інша країна так сильно не постраждала від спалаху коронавірусу, як США [1]. Станом на 4 травня 2020 року в країні зареєстровано близько 70 000 смертей [1]. Кілька штатів США видали своїм громадянам розпорядження про перебування вдома, а це означає, що мільйони людей не можуть виходити на роботу. У квітні 2020 року в США було подано понад 12 мільйонів заяв про страхування від безробіття [1], оскільки показники безробіття зростали. В результаті респонденти США не тільки дуже стурбовані економічною стабільністю своєї країни, але й водночас відчувають стрес щодо своїх особистих фінансів.

Державна допомога в період пандемії має велике значення, у тому числі задля підтримки продовольчої безпеки населення, проте ситуація із наданням компенсацій особам, що втратили дохід внаслідок COVID-19 навіть у таких розвинених країнах, як Німеччина, Великобританія та США, є досить складною (табл. 2).

Таблиця 2

Частка людей, які втратили дохід через пандемію COVID-19 та отримують фінансову підтримку від свого уряду

Частка людей / країна	Німеччина	Великобританія	США
Отримують фінансову підтримку від уряду	19%	42%	35%
Не отримують фінансову підтримку від уряду	79%	56%	62%
Не змогли однозначно відповісти	2%	2%	3%

**Джерело: побудовано автором з використанням [2].*

Втрата великою частиною населення доходу внаслідок пандемії COVID-19 створює високе навантаження на бюджет через необхідність виділення фінансових ресурсів для соціальної підтримки незахищених верств населення. У таких умовах особливо гостро постає проблема продовольчої безпеки крізь призму її основних компонентів: економічної доступності, наявності розвиненої системи дистрибуції, якості та екологічної безпечності.

Проблему економічної доступності продовольства можливо вирішити шляхом запровадження виваженої соціальної політики, спрямованої на побудову системи соціальних стандартів та пошуку джерел їх забезпечення.

Питання якості та екологічної безпечності продовольства мають регулюватися на державному рівні як частина міжнародних домовленостей та стратегії розвитку регіонів. У той самий час забезпечення доступності продовольства через розвиток системи дистрибуції, побудованої на принципах цифровізації, набуває особливого значення в період пандемії, оскільки все більше споживачів намагаються розміщувати замовлення онлайн, щоб уникнути небезпечних соціальних контактів (табл.3).

Таблиця 3

Частка людей, які навмисно купували будь-який з продуктів чи послуг онлайн, а не офлайн, через пандемію COVID-19

Продукт / країна	Німеччина	Великобританія	США
Доставка з ресторану / їжа на винос	16%	19%	31%
Засоби гігієни (наприклад, дезінфікуючий засіб для рук, туалетний папір)	13%	21%	27%
Одяг	25%	24%	26%
Миючі засоби для дому	9%	17%	26%
Доставка їжі та напоїв (наприклад, з супермаркету)	10%	30%	24%
Товари для здоров'я (наприклад, ліки)	15%	15%	21%
Книги	14%	16%	15%
Приладдя для хобі	9%	14%	15%
Ігри	10%	13%	13%
Споживча електроніка, побутова техніка, меблі	9%	11%	11%
Відео	7%	7%	11%
Музика	7%	8%	10%
Журнали та газети	6%	7%	6%

*Джерело: побудовано автором з використанням [3].

Як видно із таблиці 3, категоріями товарів, задля придбання яких близько третини респондентів використовували Інтернет, є одяг та продукти харчування. Харчові продукти відносяться до товарів першої необхідності, тому важливо забезпечити безпеку їх регулярних закупівель в період пандемії. Для мінімізації соціальних контактів в умовах самоізоляції багатьом споживачам зручно отримувати попередньо замовлені продукти харчування, уникаючи відвідування місць великого скупчення людей (супермаркетів, ринків, закладів масового харчування та ін.).

Отже, для підтримки продовольчої безпеки у світі в період пандемії важливо забезпечити ефективну реалізацію політики соціальної підтримки та надання державної допомоги вразливим верствам населення. Одночасно із підтримкою економічної доступності продуктів харчування необхідно розвивати ефективну систему дистрибуції продовольства, беручи до уваги доцільність соціального дистанціювання.

Список використаних джерел

1. Share of people who lost income due to the COVID-19 in the United States, United Kingdom and Germany. URL: <https://www.statista.com/statistics/1108061/losing-income-due-to-the-covid-19-corona-pandemic/> (дата звернення: 13.09.2021).
2. As you have lost income, are you receiving any financial support from your government due to the COVID-19. URL: <https://www.statista.com/statistics/1108083/receiving-financial-support-by-government-due-to-the-covid-19-corona-pandemic/> (дата звернення: 13.09.2021).

3. Have you deliberately purchased any of these products or services online instead of offline because of the COVID-19. URL: <https://www.statista.com/statistics/1107859/shifting-to-online-purchases-because-of-the-covid-19-pandemic-by-category/> (дата звернення: 13.09.2021).